Ehdotus komission uudeksi ryhmäpoikkeusasetukseksi

Eduskunnan talousvaliokunta 7.5.2026

Matti Hiltunen 6.5.2026

YLEISTÄ/TAUSTAA

- Yleinen ryhmäpoikkeusasetus on erittäin tärkeä säädös Business Finlandin asiakaskunnan kannalta. Kyseessä on Business Finlandin myöntämän yritysrahoituksen perusta ja tärkein valtiontukisääntö.
- Volyymiltaan ja muulta merkitykseltään erityisen keskeinen ryhmäpoikkeusasetuksen säätelemä tukimuoto on rahoitus tutkimus- ja kehityshankkeisiin.
- Vuonna 2014 alun perin voimaan astunut nykyinen asetus on kehittynyt jo aiemmissa muutoksissa tarkoituksenmukaiseen suuntaan erityisesti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukien sekä innovatiivisten yritysten käynnistystuen osalta.
- Nyt käsittelyssä oleva uudistus pitää kyseisten tukimuotojen perustan ennallaan, mutta ehdotukset sisältävät lisää positiivista kehitystä Business Finlandin lupaavimpien yritysasiakkaiden tarpeiden kannalta.

TÄRKEIN EHDOTETTU MUUTOS

- Selvästi tärkein Business Finlandin avainasiakasjoukkoa koskeva uudistusehdotus koskee **vaikeuksissa olevien yritysten määritelmää**. Valtiontukea ei saa myöntää vaikeuksissa oleville yrityksille ja kyseiseen määritelmään liittyvä tasetunnuslukujen tarkastelu on nykysäädöksen perusteella tehtävä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotukien (t&k&i-tuet) kohdalla kolme vuotta täyttäneille yrityksille ja käynnistystuen osalta viisi vuotta täyttäneille yrityksille. Tämä asiakkaan luonteesta riippumatta.
- Tarkastelun ikäraja nousisi t&k&i-tukien ja käynnistystuen kohdalla kymmeneen vuoteen, kun kyse on innovatiivisesta yrityksestä. Muutos vastaa Business Finlandin ja eurooppalaisten sisarorganisaatioidensa pitkään ajamaa aloitetta.

- Innovatiivisella yrityksellä tarkoitetaan sellaisia deep tech -yrityksiä, joiden liiketoiminnan rakentaminen perustuu kalliin ja pitkäjänteisen tutkimus- ja kehitystyön varaan. Niiden toiminnan alkuvaiheessa mekaaninen tasetunnuslukujen tarkastelu toimii puutteellisesti. Keskeistä yritysten toimintaedellytysten arvioinnissa on riittävien yksityisten sijoitusten kerääminen.

TÄRKEIN EHDOTETTU MUUTOS

- Muutoksen vaikutus Business Finlandin mahdollisuuksiin panostaa pitkäjänteisesti kaikkein lupaavimpiin suomalaisiin innovatiivisiin yrityksiin on merkittävä.

- Kyseessä olevan, elinkeinoelämää radikaalisti uudistavan yritysjoukon kohdalla tuen markkinavääristymäuhka on vähäinen. Ennen kaikkea nämä yritykset ovat itse esimerkiksi rahoituksen saatavuuteen ja markkinoille pääsyyn liittyvien markkinapuutteiden uhreja.

- Jotta yllä mainittu toivottu muutos todella astuisi voimaan, on välttämätöntä, että Euroopan komission 18.3.2026 julkaisemat uudet suositukset innovatiivisesta yrityksestä ja innovatiivisesta startupista integroidaan ryhmäpoikkeusasetukseen.

MUUT MUUTOSEHDOTUKSET

- Lisäksi ryhmäpoikkeusasetusluonnos sisältää useita pienempiä uudistuksia t&k&i- ja käynnistystukeen.
- Niiden vaikutus Business Finlandin rahoitukseen on enemmänkin hiontaa nykytilanteeseen.

  → Tervetullut on komission tahtotila luoda yksinkertaistettu malli EU-rahoituksen ja kansallisen osarahoituksen yhteensovittamiselle. Tällainen toimintamuoto on lisääntymässä koko ajan t&i-kentällä.